

7/13312

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : B.09.0.SGB.0.11-610 5536
Konu : İstanbul Milletvekili
Sebahat TUNCEL'in
Yazılı Soru Önergesi

31.12.2012

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 13.12.2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-97850 sayılı yazınız.

İstanbul Milletvekili Sebahat TUNCEL'in Bakanlığımıza yönelttiği, TBMM 7/13312 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Erdoğan BAYRAKTAR
Bakan

EK :
Cevap Yazısı (3 sayfa)

**İSTANBUL MİLLETVEKİLİ
SAYIN SEBAHAT TUNCEL'İN
TBMM 7/13312 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR :

- 1- Toplam ne kadarlık bir alana arama ruhsatı verilmiştir? İşletme ruhsatı verilen alan ne kadardır? Hangi şirketlere ruhsat verilmiştir?
- 2- Toplam kaç adet “ÇED Gerekli Değildir Kararı” ve “ÇED Olumlu Kararı” verilmiştir? ÇED Süreci devam eden projeler hangileridir?
- 3- Kazdağlarında oluşturulacak maden aramalarının, kullanılacak siyanürün çevreye doğaya, kültürüne ne düzeyde zarar verebileceği araştırılmış mıdır? Araştırılmışsa sonuçları nedir?
- 4- Çevre örgütlerinin yöresel halkın ve odaların konuyla ilgili görüşleri alınmış mıdır? Alınmadıysa neden alınmamıştır? Eğer alındıysa, Çevre örgütlerinin maden aramalarının sonlandırılması ve şirketlerin ruhsatlarının iptal edilmesi taleplerini karşılamayı düşünüyor musunuz?
- 5- Çevresel konularda yöre halkının görüşlerinin dikkate alınmasını öngören Aarhus Sözleşmesine Türkiye ne zaman taraf olacaktır?
- 6- Yöredeki tarımsal gelir, istihdam ve ekonomik katkıları ile altın arama işlemleri sonucunda elde edilecek ekonomik katkı üzerinde bir araştırma yapılmış mıdır?
- 7- Kazdağlarında yapılacak altın arama faaliyetinin Türkiye'nin taraf olduğu Doğal Kültürel ve Doğal Mirasın Korunması Uluslararası Sözleşmeye aykırı olmasına rağmen neden ısrarla maden aramalarının durdurulması için Bakanlığınız adım atmamaktadır?

CEVAPLAR:

- 1- Maden Arama ve İşletme Ruhsatı verme yetkisinin 3213 sayılı Maden Kanunu uyarınca Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nün görev, yetki ve sorumluluk alanında bulunması nedeniyle soruda belirtilen hususların, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden İşleri Genel Müdürlüğünden araştırılmasının uygun olacağı mütalaa edilmektedir.
- 2- Çanakkale İli sınırları içerisinde altın madeni veya altın içerikli cevher işletmesine ilişkin 6 adet projeye ÇED Olumlu Kararı verilmiş olup, 3 adet proje için de ÇED Süreci devam etmektedir. Balıkesir İli sınırları içerisinde madencilik faaliyetleri ile ilgili olarak toplam 454 adet ÇED Gerekli Değildir Kararı ve 28 adet ÇED Olumlu Kararı verilmiştir.
- 3- Altın madenciliği de dahil olmak üzere maden projelerinde gerçekleştirilen arama faaliyetlerinde siyanür vb. maddelerin kullanılması bilimsel ve teknik olarak mümkün değildir. Maden arama amaçlı yapılan sondaj çalışmalarında su ve kil kullanılmaktadır. Bazı durumlarda kilin kalitesini arttırmak ve sondaj kuyusunun çökmesini önlemek için, yapışkan özelliği olan jel

kullanılabilmektedir. Sondaj çalışmalarıyla yeraltından alınan 10 cm çapındaki kaya örnekleri analiz yaptırılarak kaya içinde maden olup olmadığı varsa ne kadar olduğu araştırılmaktadır.

4- ÇED Yönetmeliğinin;

8 inci maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan “Proje ile ilgili olarak başvuru yapıldığına dair Çevresel Etki Değerlendirmesi başvuru dosyasının bir nüshası Bakanlık tarafından ilgili Valiliğe gönderilir. Valilik, halka yörede proje ile ilgili olarak başvurunun yapıldığını, Çevresel Etki Değerlendirmesi sürecinin başladığını ve Çevresel Etki Değerlendirmesi süreci tamamlanana kadar projeye ilişkin görüş, soru ve önerilerinin değerlendirilmek üzere Valiliğe veya Bakanlığa verilebileceğini anons, askıda ilan, internet gibi herhangi bir yöntemle duyurur. Ayrıca Bakanlık halka projeye ilişkin Çevresel Etki Değerlendirmesi sürecinin başladığını ve Çevresel Etki Değerlendirmesi süreci ile ilgili bilgilerin alınabileceğini internet aracılığı ile de duyurur. Halk projeye ilişkin görüş, soru ve önerilerini yukarıda belirtilen mercilere ulaştırabilir.” hükmü uyarınca ilk müracaat tarihinden itibaren ÇED süreci halkın görüşüne açılmaktadır.

9 uncu maddesinde yer alan; “(1) Komisyonun kapsam belirleme toplantısından önce, halkı yatırım hakkında bilgilendirmek, projeye ilişkin görüş ve önerilerini almak üzere proje sahibi tarafından projenin gerçekleştirileceği yerde Bakanlık ile mutabakat sağlanarak belirlenen tarihte, halkın katılımı toplantısı düzenlenir.

(2) Çevresel Etki Değerlendirmesi sürecinden önce proje sahibi tarafından, halkı bilgilendirmek amacıyla anket, seminer gibi çalışmalar yapılabilir.

a) Toplantı yeri, Valilik ve proje sahibi tarafından belirlenir ve Valilik tarafından Bakanlığa bildirilir. Toplantı için projeden en çok etkilenmesi beklenen ilgili halkın kolaylıkla ulaşabileceği merkezi bir yerin seçilmesine özen gösterilir.

b) Proje sahibi, toplantı tarihini, saatini, yerini ve konusunu belirten bir ilanı ulusal düzeyde yayımlanan bir gazete ile o yörede yayımlanan yerel bir gazetede toplantı tarihinden en az on gün önce yayımlar.

c) Toplantı Çevre ve Şehircilik İl Müdürünün veya görevlendireceği bir yetkilinin başkanlığında yapılır. Toplantıda; halkın proje hakkında bilgilendirilmesi, görüş, soru ve önerilerinin alınması sağlanır. Başkan katılımcılardan görüşlerini yazılı olarak vermelerini isteyebilir. Toplantı tutanağı, bir sureti Valilikte kalmak üzere Bakanlığa gönderilir.

(3) Valilik, halkın katılımı toplantısı ile halkın görüş ve önerilerini bildirebileceği süreç ile ilgili zamanlama takvimini ve iletişim bilgilerini halka duyurur. Halkın görüş ve önerileri zamanlama takvimi içerisinde komisyona sunulur.

(4) Komisyon üyeleri, 8 inci madde de belirlendiği şekilde kendi isteklerine bağlı olarak kapsam belirleme toplantısı öncesinde proje uygulama yerini inceleyebilir; kendilerine iletilen tarihe göre halkın katılımı toplantısına katılabilirler. Halkın katılımı toplantısı çalışmaları ile ilgili sekretarya hizmeti, İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü tarafından yürütülür.” hükümleri uyarınca ÇED Sürecine Halkın Katılımı Toplantısı gerçekleştirilmektedir.

11 inci maddesinde yer alan; “(3) Proje ile ilgili inceleme değerlendirme sürecinin başladığı ve Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporunun halkın görüşüne açıldığı Bakanlık ve Valilik tarafından anons, askıda ilan, internet gibi uygun araçlarla halka duyurulur.

(4) Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporunu incelemek isteyenler, Bakanlık merkezinde veya Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğünde duyuru tarihinden itibaren raporu inceleyerek zamanlama takvimi içerisinde proje hakkında Bakanlığa veya Valiliğe görüş bildirebilirler. Valiliğe bildirilen görüşler Bakanlığa iletilir. Bu görüşler komisyon tarafından dikkate alınır ve Çevresel Etki

Değerlendirmesi Raporuna yansıtılır.” hükümleri uyarınca ÇED Sürecinin başladığı tarihten itibaren Bakanlığımıza ya da Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne iletilen görüş, öneri ve/veya şikayetler ile bunları dikkate alarak inceleme ve değerlendirmede bulunan İnceleme-Değerlendirme Komisyonu üyesi kurumların görüşleri doğrultusunda düzenlenen ÇED Raporu Özel Formatına göre düzenlenen ÇED Raporu halkın görüşüne açılmaktadır.

14 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan “Komisyonun nihai ettiği Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu halkın görüş ve önerilerini almak üzere İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğünde ve Bakanlıkta on işgünü görüşe açılır.” hükmü uyarınca da İnceleme-Değerlendirme Komisyonu tarafından bitirilen ÇED Raporu 10 iş günü halkın görüşüne açılmaktadır.

Görüldüğü üzere, ÇED Yönetmeliğine göre sadece ÇED Sürecine Halkın Katılımı Toplantısında değil, ilk müracaat tarihinden itibaren her aşamada halkın görüşü alınmakta ve İnceleme-Değerlendirme Komisyonu üyesi kurumların halkın görüşü dikkate alarak değerlendirmede bulunmaları sağlanmaktadır. Yöre halkı, odalar, çevreci örgütler ve projeye ilişkin görüş, öneri ve/veya şikayette bulunmak isteyen herkes yukarıda belirtilen hükümler uyarınca Bakanlığımız merkezine veya Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne görüş, öneri ve/veya şikayetlerini iletebilme hakkına sahiptirler. Bakanlığımız merkezine veya Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğüne iletilen tüm görüş, öneri ve/veya şikayetler proje ve proje alanını ilgilendiren kurum ve kuruluşlardan teşkil edilen İnceleme-Değerlendirme Komisyonu üyesi kurumlara bildirilmekte ve kurumların bu görüş, öneri ve/veya şikayetleri dikkate alarak değerlendirmede bulunmaları sağlanmaktadır. Altın madeni işletmesi projeleri için de aynı uygulama yapılmaktadır.

ÇED Olumlu ya da ÇED Olumsuz Kararı sadece Bakanlığımızca yapılan bir inceleme-değerlendirme sonucu verilen bir karar olmayıp, proje ve proje alanını ilgilendiren kurum ve kuruluşlarca yapılan inceleme ve değerlendirmeye göre verilmektedir. Çevre örgütlerinin, yöresel halkın ve odaların görüşlerinin alınması, kurum ve kuruluşlar tarafından hiçbir inceleme ve değerlendirmede bulunulmadan gelen görüşlere göre madencilik faaliyetlerine izin verilmemesi anlamına gelmemektedir. Kurumlar görev yetki ve sorumlulukları kapsamında gelen görüş, öneri ve şikayetleri değerlendirerek iş ve işlem tesisi edip görüş bildirmektedir.

Maden arama faaliyetleri, 3213 sayılı Maden Kanunu uyarınca yapılmaktadır. Bu itibarla, maden arama faaliyetlerinin sonlandırılması ve/veya maden ruhsatlarının iptal edilmesi hususunda Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden İşleri Genel Müdürlüğünden bilgi alınmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

5- Aarhus Sözleşmesine Türkiye'nin ne zaman taraf olacağı hususu sadece Bakanlığımız tarafından verilecek bir karar olmayıp, süreç içerisinde değerlendirilecektir.

6- İl Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlükleri, ÇED Yönetmeliği hükümlerine göre teşkil edilen İnceleme-Değerlendirme Komisyonu üyesi bulunmaktadırlar. Projelere ilişkin düzenlenen ÇED Raporu Özel Formatı içerisinde yörede yapılan tarımsal faaliyetler ve ekonomik katkılarına ilişkin sorular da yer almaktadır. Başta İl Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü olmak üzere tüm İnceleme-Değerlendirme Komisyonu üyesi kurumlar tarafından önergede bahsedilen hususlara ilişkin inceleme ve değerlendirmede bulunularak görüş verilmektedir.

7- ÇED Süreci içerisinde, İnceleme-Değerlendirme Komisyonu Üyesi kurum ve kuruluşlar tarafından, ülkemiz mevzuatının yanı sıra yapılan uluslararası sözleşmeler de dikkate alınarak inceleme ve değerlendirmede bulunmaktadır. Ülkemiz mevzuatı ile birlikte uluslararası sözleşmeler uyarınca faaliyette bulunulması yasaklanmış alanlara izin, onay, ruhsat ve/veya karar verilmemektedir.